

T.C.
GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞI

SINIRLI SORUMLU SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİF
BİRLİKLERİ MERKEZ BİRLİĞİ
ANASÖZLEŞMESİ

ANKARA
2003

BİRİNCİ BÖLÜM

KURULUŞ VE AMAÇ

KURULUŞ, MERKEZ BİRLİĞİNİN ADI VE SÜRESİ:

MADDE-1-Bu anasözleşme hükümlerinin kabul ederek ortaklığa giren ve girecek olan aynı çalışma konularına sahip Su Ürünleri kooperatif birlikleri arasında değişir ortaklı ve değişir sermayeli Sınırlı Sorumlu Su Ürünleri Kooperatif Birlikleri Merkez Birliği kurulmuştur.

- a) Merkez Birliği'nin Yönetim Merkezi: Ankara İl Merkezidir.
- b) Çalışma Bölgesi Türkiye'dir.
- c) Merkez Birliği'nin süresi: 49 yıldır.Bu süre genel kurul kararı ile uzatılabilir.
- d) Merkez Birliğinin kısa adı: SÜR- KOOP.' dur.

AMAÇ:

MADDE-2- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Merkez Birliği'nin amacı; ortak birliklerin ve bunlara bağlı kooperatiflerin su ürünlerinin avlanması, üretimi, işlenmesi ve pazarlanması konularında müşterek menfaatlerini korumak, bünyelerini güçlendirmek ve pazarda söz sahibi olabilmek İçin, yurt içi ve yurt dışı ekonomik çalışmalarda bulunmak, birlik ve kooperatif çalışmalarını koordine etmek, ulusal ve uluslararası platformlarda temsil ve işbirliği sağlamak, sektörle ilgili yatırım faaliyetlerinde bulunmak, birlik ve kooperatif ilişkilerini düzenlemek ve geliştirmek, birlik ve kooperatifleri denetlemek, birlik ve kooperatiflerin eğitim ve öğretim çalışmalarında bulunmak, kooperatifçiliği geliştirmek ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve geliştirilmesi için teknik bilimsel çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve sonuçlarını ortak birlikler ve bunların ortağı kooperatifler ve ilgili kamu kuruluşları ile paylaşmak,

ÇALIŞMA KONULARI:

MADDE-3- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Merkez Birliği, aşağıdaki konularda faaliyet gösterir:

- a) Her çeşit su ürününün istihsal, nakil, depolama işlerinin yapılmasında ortaklara yardımcı olmak,
- b) Kooperatiflerin ve Birliklerin, su ürünleri politikası yönünde çalışmalarını temin etmek, birliklerin dilek ve ihtiyaçlarını yetkili mercilerine iletmek ve çözümlenmek için çaba sarf etmek,
- c) Su ürünleriyle ilgili tesislerini kurmak veya bu konuda çalışan işletmeleri devralmak, merkez birliğinin yatırımları İçin gerekli tesislerin yapılmasına karar vermek,
- d) Piyasaya sevk işlerinde her ürünün teknik özelliklerine uygun taşıt araçlarını satın almak veya kiralamak,
- e) Merkez Birliği; Genel Kuruldan devralınan yetki ile uluslararası kooperatif kuruluşları ve su ürünleri birliklerine, enstitülerine üye olmak, sergi ve panayırılarına katılmak,
- f) Su ürünlerin ihracatı ile damızlık ithal ve ihracatı konularında hükümet yetkilileri nezdinde gerekli girişimlerde bulunmak,
- g) Su ürünleri fiyatlarını tespit komisyonlarında görev almak,
- h) Dış ülkelerdeki su ürünleriyle ilgili kuruluşların çalışmalarını takip etmek, bu konudaki yenilikleri yayın ve eğitim yoluyla tüm ortak birliklere iletmek,
- i) Su Ürünleri konusunda devletçe yapılacak yatırımlara yardımcı olmak ve önerilerde bulunmak, gerektiğinde Bakanlıkla bu konularda müştereken çalışmak,
- j) Üretimi, avlanmayı her aşamada koordine ederek her türlü hastalık ve zararlılardan korumak suretiyle maliyetleri düşürmek, kaliteyi ve verimliliği artırıcı tedbirleri alarak üretimde karlılığı arttırmak,

- k) Ortak birliklerin ve bu birliklere bağı kooperatiflerin faaliyetleri hususunda ihtiyaç duyacakları makine, alet ve ekipmanlarla diğer her türlü girdileri ucuz ve gerektiğinde kredili olarak temin etmek, bunların dağıtımı için her türlü organizasyonu kurmak,
- l) Ortak birliklerin ve kooperatiflerinin ve bunların ortaklarının ürünlerinin iç ve dış pazarlarda tanıtılması ve pazarlanması için gerekli faaliyetlerde bulunmak, bu faaliyetlerle ilgili birimler oluşturmak,
- m) Kamu kurum ve kuruluşlarıyla bankalardan sağlanacak kredi işlerinde ortaklarına yardımcı olmak, gerektiğinde kredi kullanmak veya kullandırmak, bunun için gerekli İpotek işlemlerini yapmak, gerçek kişilerce ve resmi kuruluşlarca yapılacak her nevi yardım ve bağışı kabul etmek,
- n) Ortaklara hukuki, mali ve teknik konularda yardımcı olmak, gerektiğinde bu konularda eğitim ve denetim yapmak,
- o) Merkez Birliği'ne bağı birliklerin her türlü sigortacılık hizmetlerini sağlamak ve gerektiğinde sigorta acenteliği yapmak,
- p) Üretici ile tüketici menfaatlerini ve halk sağlığını korumak için gerekli çalışmaları yapmak,
- r) Çalışma konuları ile ilgili iktisadi işletme ve /veya şirketler kurmak ve kurulmuş olan şirketlere ortak olmak,
- s) Amaç ve çalışma konularında gazete, dergi, kitap çıkarmak ve her türlü basın yayın faaliyetlerinde bulunmak ve gerektiğinde seminer, sempozyum, panel, konferans v.b. toplantılar düzenlemek,
- t) Bünyesinde özel ihtisas komisyonları ve bilimsel danışma kurulları oluşturarak balıkçılık sektörü ile ilgili sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılması çabalarına katkıda bulunacak çözümler üretmek ve ortak birlik ve bu birliklerin ortağı olan kooperatiflerin bu hedefler doğrultusunda çalışmalarına rehberlik etmek,
- u) Merkez birliği teftiş kurulu ile ortak birlik ve bu birliklere ortak olan kooperatifleri denetlemek,

İKİNCİ BÖLÜM ORTAKLIK İŞLERİ

ORTAK SAYISI :

MADDE 4-Merkez Birliği'nin ortak sayısı sınırsızdır. Ancak kuruluşta en az 7 kooperatif birliğinin bir araya gelmesi şarttır.

ORTAKLIK ŞARTLARI:

MADDE 5-

- a) Anasözleşmenin 3. maddesindeki konularda fiilen faaliyette bulunan su ürünleri kooperatif birlikleri bu Merkez Birliği'ne ortak olabilirler.
- b) Müsbet gelir gider farkının % 2 sini merkez birliği yardım fonuna yatırmak.
- c) Her türlü basılı evrakı merkez birliğinden temin etmek.
- d) Denetim ve eğitim hizmetlerine ait giderlere iştirakte bulunmak.

ORTAKLIĞA KABUL:

MADDE 6- Bir su ürünleri kooperatif birliğinin, Merkez Birliği'ne ortak olabilmesi için;

- a) Birliğin anasözleşmesinde Merkez Birliği'ne girilmesine ait hükmün bulunması ve genel kuruldan Merkez Birliği 'ne giriş kararının alınmış olması,

- b) Merkez Birliği anasözleşmesinde yazılı ortaklık hak ve ödevlerini kuruluştta anasözleşmeyi imzalayarak, sonradan girişte ise noterden tasdikli bir ortaklık taahhütnamesini vermek suretiyle kabul etmiş olması,
- c) Birliğin mal varlığını gösterir bir bilânço vermiş olması, gereklidir.

Merkez Birliği Yönetim Kurulu, ortaklığa giriş için başvuran birliklerin ortaklık şartlarını taşıyıp taşımadıklarını araştırıp, en geç bir ay içinde müracaatçılara neticeyi bildirmek zorundadır.

Ortaklığa kabul, Merkez Birliği Yönetim Kurulu'nun kararı ve taahhüt edilen ortaklık payının en az 1/4'ünün peşin ödenmesi ile gerçekleşir.

Merkez Birliği Yönetim Kurulu'nun red cevabı vermesi halinde, ortak olmak isteyen Birlik Merkez Birliği denetçileri aracılığı ile Merkez Birliği Genel Kurulu'na başvurulabilir. Genel Kurul'un vereceği karara göre işlem yapılır.

ORTAKLIKTAN ÇIKMA:

MADDE 7- Ortak birlikler ;

Hesap senesi sonundan en az 6 ay Önce Merkez Birliği'ne yazılı olarak müracaat etmek şartıyla, genel kurullarından alacakları karara istinaden kendi istekleri ile ortaklıktan çıkabilirler.

Ortaklıktan çıkma Merkez Birliği Yönetim Kurulu kararı ve Genel Kurul' un onayı ile olur.

ORTAKLIKTAN ÇIKMANIN SINIRLANDIRILMASI:

MADDE 8- Ortak birlikler Merkez Birliği'ne girişlerinden itibaren üç yıl içinde Merkez Birliği'nden çıkmak istemeleri halinde, Merkez Birliği'nin mevcudiyetini tehlikeye düşürecekleri gerekçesiyle Merkez Birliği, çıkan birliklerden uygun bir tazminat talebinde bulunabilir.

ORTAKLIKTAN ÇIKARILMA:

MADDE 9- Aşağıdaki hallerde ortak birlikler, Merkez Birliği 'nden çıkarılabilir:

- Kanun ve anasözleşmede yer alan yükümlülüklerini yerine getirmemek,
- Merkez Birliği aleyhinde faaliyet göstermek,
- Merkez Birliği'nin kefaletiyle temin edilmiş kredi ve yardımları merkez birliği talimatı dışında kullanmış olmak,
5. madde de belirtilen ortaklık şartlarını yitirmiş olmak.

İTİRAZ SURESİ

MADDE 10- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Anasözleşmede gösterilmeyen sebeplerle ortaklar ortaklıktan çıkarılamazlar.

Ortaklıktan çıkarılma yönetim kurulunun kararıyla olur. Çıkarılma kararı gerekçeli olarak tutanağa geçirileceği gibi, ortaklar defterine de yazılır. Kararın onaylı örneği, çıkarılan ortağa tebliğ edilmek üzere, on gün içinde notere tevdi edilir. Bu ortak tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde itiraz davası açabilir. Ortak, üç aylık süre içinde genel kurula da itiraz edebilir. Bu itiraz, ilk toplanacak genel kurula sunulmak üzere, yönetim kuruluna noter aracılığı ile tebliğ ettirilecek bir yazı ile yapılır.

Genel kurula itiraz edildiği takdirde, yönetim kurulunun çıkarma kararı aleyhine itiraz davası açılmaz. İtiraz üzerine genel kurulca verilecek karara karşı itiraz davası hakkı saklıdır.

Üç aylık süre içinde, genel kurula veya mahkemeye başvurmak suretiyle itiraz edilmeyen çıkarılma kararları kesinleşir.

Haklarındaki çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların ortaklık hak ve yükümlülükleri, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar devam eder.

ORTAKLIĞIN DÜŞMESİ:

MADDE 11- Merkez Birliği yönetim kurulu münasip süre ile yapacağı iki tebligat veya ilânla sermaye yükümlülüklerinden borçlu veya sair ödemelerle yükümlü bulunan ortak birliklerden bu yükümlerini yerine getirmelerini ister. İlk İsteğe uymayan ve ikinci istemeden sonra da bir ay içinde yükümlülüklerini yerine getirmeyenlerin ortaklığı Yönetim Kurulu karar ile kendiliğinden düşer. Ortaklığın düşmesi anasözleşme veya diğer sebeplerle doğmuş borçların yok olmasını gerektirmez.

ÇIKAN VEYA ÇIKARILAN ORTAKLARLA HESAPLAŞMA:

MADDE 12- Bu anasözleşme gereğince Merkez Birliğinden çıkan veya çıkarılan birlikler, ayrıldıkları senenin bilanço ve netice hesaplarının merkez birliği genel kumluca kabulünden bir ay sonra hesaplaşmayı isteyebilir. Hesaplaşmadan sonra ayrılan ortakların, Merkez Birliğinin yedek akçeleri ve mallan üzerinde bir haklan kalmaz. Merkez Birliğinden hangi sebeplerle olursa olsun çıkarılanların ortaklık zamanlarına ait zararlarından dolayı sorumlulukları ayrılmanın tahakkuk ettiği bilanço yılının bitiminden başlayarak iki yıl devam eder.

MERKEZ BİRLİĞİNE TEKRAR GİRME:

MADDE 13- Ortaklıktan çıkmış olan birlik, çıkma sebebi ortadan kalktıktan sonra tekrar Merkez Birliğine girebilir. Ortaklıktan çıkarılanlar iki yıl geçmedikçe ve 5. maddede belirtilen şartlan taşımamaları halinde yeniden ortaklığa alınamazlar. İki defa ortaklıktan çıkan veya çıkarılan ortak birlikler bir daha Merkez Birliğine alınmazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ORTAKLIK HAK ve ÖDEVLERİ

ORTAKLIK PAYLARI:

MADDE 14- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Bir ortaklık payının değeri 100 Türk lirasıdır. Merkez Birliğine giren her ortak birliğin en az pay olan 50 ortaklık payı alması şarttır. Önceden yükümlenilen miktar tamamen ödenmedikçe yeniden pay artırımını yapılamaz.

PAYLARIN ÖDENME ŞEKLİ:

MADDE 15- Ortak birliklerin yüklendikleri nakdi payların 1/4'ü peşin ödenir. Bakiye pay borcunun ödenme şekli ile müddetini genel kurul tayin eder. Ancak, bu müddet ortaklığa kabul tarihinden itibaren iki yılı geçemez.

ORTAKLIK SENEDİ:

MADDE 16- Her ortağın ortaklık haklarının, ada yazılı ortaklık senedi ile temsil olunması şarttır. Bu senede merkez birliğinin ve birliğin unvanı, merkezi, merkez birliğine girdiği tarih yazılır. Bu senet ortak birlik ile merkez birliğini temsile yetkili olan kişiler tarafından imzalanır. Ortak birliğin yatırdığı ve çektiği paralar tarih sırasıyla kaydedilir. Bu paralar ortak birliğin ödediği paralara ait ise belge Merkez Birliği yetkililerince imzalanır.

SERMAYE:

MADDE 17- Merkez Birliğinin sermayesi değişir olup, ortak birliklerin taahhüt ettikleri paylar toplamından ibarettir. Merkez Birliğinin sermayesinin en az haddi 8.000.000.000. liradır. Sermayenin 1/4'ünün kuruluşta tamamen ödenmesi şarttır.

Ayn nevinden sermaye konulması halinde 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun 20.21. ve 22. maddeleri uygulanır.

BORÇ PARA ALMA:

MADDE 18- Merkez Birliği, amaçlarını gerçekleştirmek için ilgili kuruluşlardan ve ortak birliklerden borç para alabilir. Resmî ve özel teşekküllerden bağış ve yardım kabul edilebilir.

BİLGİ EDİNMEK HAKKI:

MADDE 19- Yönetim kurulunun, gelir-gider farklarının dağıtım şekli hakkındaki tekliflerini ihtiva eden yıllık çalışma raporu ile bilânço ve denetçilerin 64. madde hükümlerine uygun olarak düzenleyecekleri rapor genel kurulun yıllık toplantısından en az 15 gün öncesinden başlayarak bir yıl süre ile Merkez Birliğinde ortakların incelemesine hazır tutulur. Talep eden ortaklara bilânço ve gelir-gider farkı hesaplarının birer suretinin verilmesi gerekir. Ortakların bilgi edinmek hakkı Merkez Birliği organlarından birinin kararı ile yok edilemez veya sınırlandırılmaz.

SORUMLULUK:

MADDE 20- Merkez Birliği, borçlarından dolayı alacaklılarına karşı, mal varlığı ve ortaklarının sermaye yüklenmesinin 20 katına kadar sorumludur. Ortak birliklerin Merkez Birliğine karşı sorumluluğu yüklendikleri sermaye miktarının 20 katı ve ek ödemeler ile sınırlıdır.

Bu miktardan fazla borçlanmalardan dolayı doğan mali yükümlülükler merkez birliği yönetim kuruluna aittir.

EK ÖDEME YÜKÜMLÜLÜKLERİ:

MADDE 21- Genel kurulca bilânço açıklarını kapatmada kullanılmak üzere ortak birliklerden ek ödemeler istenebilir. Bu miktar bilânço açığının ortak birlik sayısına bölünmesiyle bulunur.

İFLAS HALİNDE YÜKÜMLÜLÜK:

MADDE 22- Merkez Birliğinin iflâsı halinde, iflâs idaresi ortak birliklerin her birinden payına düşen borcun ödenmesini ister. Tahsil edilemeyen meblağlar diğer ortaklar arasında bölüşülür. Aktif bakiyesi pay cetvellennin kesin olarak tespiti üzerine geri verilir. Ortak birliklerin birbirine rücu hakları saklıdır. Ortak birliklerin geçici olarak teşpiî olunan borçlarıyla pay cetveli aleyhine İcra ve İflas kanunu hükümlerine göre itiraz hakları vardır.

MERKEZ BİRLİĞİNE YENİ GİREN ORTAKLARIN SORUMLULUĞU:

MADDE 23- Merkez Birliğinin mali durumunu bilerek merkez birliğine yeni ortak olan birlik, girişinden önce doğmuş olan Merkez Birliği borçlarından diğer ortaklar gibi sorumlu olur. Buna aykırı mukavele hükümleri ile ortaklar arasındaki anlaşmalar üçüncü şahışlar için hüküm ifade etmez.

SIR SAKLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ:

MADDE 24- Merkez Birliğinin ticari defterleri ve haberleşme ile ilgili hususların tetkiki, genel kurulun açık bir müsaadesi veya yönetim kurulunun kararı ile mümkündür. İncelenmesine müsaade edilen defter ve vesikalardan öğrenilecek sırlar hariç olmak üzere hiçbir ortak iş sırlarını öğrenmeye yetkili değildir. Her ortak ne surette olursa olsun öğrenmiş olduğu merkez birliğine ait iş sırlarını, sonradan ortaklık hakkını kaybetmiş olsa dahi daima gizli tutmak zorundadır. Bu mecburiyete uymayan ortak meydana gelecek zararlardan merkez birliğine karşı sorumlu olduğu gibi Merkez Birliğinin şikayeti üzerine herhangi bir zarar umulmasa dahi 1163 Sayılı Kanunun 25 maddesi gereğince cezai bakımdan sorumlu olurlar.

MERKEZ BİRLİĞİNİN DAĞILMASINDAN SONRA SORUMLULUK:

MADDE 25-Merkez Birliğinin dağılması halinde, dağılmanın ticaret siciline tescilinden başlayarak bir yıl içinde Merkez Birliğinin İflâsının açılmasına karar verildiği takdirde ortaklar ek ödemelerle birlikte sorumludurlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MERKEZ BİRLİĞİNİN HESAPLARI GELİR-GİDER FARKLARININ DAĞITILMASI:

MADDE 26- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Merkez Birliğinin müspet gelir-gider farkı, ortak birliklerin ve kooperatiflerin ayırdıkları merkez birliğine yardım fonu ile gayri safi hasıladan her nevi masraflar, vergi, faiz ve amortisman karşılıkları çıktıktan sonra kalan kısımdır. Bu kısım aşağıdaki nispetler üzerinden bölünür.

- a)% 10 Yedek akçe,
- b)% 5 Fevkalâde yedek akçe,
- c)% 5 Kefalet ve Kredi fonu,
- d)% 10 yatırım ve geliştirme fonu
- e)% 12 Eğitim, Tanıtma ve Sosyal hizmetler fonu
- f)% 58 Ristum (Ortak Birliklerin Merkez Birliği ile yaptıkları muamele oranında dağıtılmak üzere) ayrılır.

Müsbet gelir-gider farkından, yönetim kurulu başkan ve üyelerine pay ayrılmayacağı gibi, ortaklara sermaye üzerinden kazanç da verilemez. Ayrılan yedek akçeler, Merkez birliğinin çalışma anında veya dağılmasında ortaklara dağıtılamaz. Merkez Birliği münhasıran ortaklarıyla iş yapar. Merkez Birliğinin dağılması halinde bu para kooperatifçiliğin gelişmesi amacıyla kullanılmak üzere Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine aktarılır.

Bir yıllık çalışma sonucu gelir-gider farkı menfi olduğu takdirde, açık yedek akçelerden ve bunların yeterli olmaması halinde ek Ödemelerle veya ortak sermaye paylan İle karşılanır, Menfi sonuçlar ortadan kaldırılmadıkça gelir-gider farkı dağıtımı yapılamaz.

TANITMA ve EĞİTİM FONU:

1163 Sayılı Kooperatifçilik Kanununu 19.01.2006 tarihli 2006/7 sayılı uyarınca kaldırılmıştır.

YATIRIM ve GELİŞTİRME FONU:

MADDE 28- Yatırım ve geliştirme fonu; üretim, değerlendirme ve pazarlama konularında yapılacak yatırımlarda kullanılır. Bu fona ortak birliklerde iştirak edebilirler.

EĞİTİM VE SOSYAL HİZMETLER FONU:

MADDE 29- Eğitim ve Sosyal hizmetler fonu, 26. maddede belirtilen oranda müsbet gelir-gider farkından ayrılacak orandan meydana gelir.

MADDE 30-Eğitim ve Sosyal hizmetler fonu, ortakların eğitim, sosyal ve kültürel ihtiyaçları ile Merkez Birliği memur ve işçileri için ölüm, sigorta veya yardımlaşma maksadıyla kullanılır.

KEFALET VE KREDİ FONU:

MADDE 31-Kefalet ve kredi fonu merkez birliği kanalıyla ortaklarına temin edilecek aynî ve nakdî kredilerin rizikolarını karşılamak maksadıyla tesis edilir. _

Kefalet ve kredi fonu aşağıdaki kaynaklardan meydana gelir:

- a) Kamu, gerçek ve tüzel kişilerin yapmış olduğu yardım ve bağışlar ,
- b) Merkez Birliğin müsbet gelir-gider farkından ayıracağı % 5 kefalet ve kredi fonu payı,
- c) Yurtiçi ve yurtdışı kooperatif ve üst birlikleri ile diğer kurumlarca yapılacak yardım ve bağışlar.

Merkez Birliğinin ortak birlikler için vereceği kefalet miktarı, ortak birliklerin Merkez Birliğine ödemiş olduğu aynî ve nakdî sermaye toplamının 20 katını geçemez. Bu miktar ortak birliklerinin genel durumlarına uygun olarak merkez birliği genel kurulunca kararlaştırılır ve bir program dahilinde yönetim kurulunca uygulanır.

Merkez Birliğinin vermiş olduğu kefaletlerden dolayı bir zarar doğmuş ise bu zararın ilgili birliğin kaynaklarından karşılanmasına çalışılır. Buna rağmen açık kapatılmaz ise sonradan birliklerden tahsil edilmek şartı ile kefalet fonu vasıtasıyla kapatma yoluna gidilir.

YEDEK AKÇELERİN KULLANILMASI:

MADDE 32- Yedek akçeler ortaklara dağıtılmayıp, bilânço neticesinde ortaya çıkacak menfi gelir gider farkının kapatılmasında kullanılır.

YEDEK AKÇELERİN DAĞITILMA DURUMU:

MADDE 33- Merkez Birliğinin dağılmasına karar verildiği takdirde yedek akçelerin, merkez birliğinin zararlarının karşılanmasında kullanılan miktardan artan kısmı Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Yardım Fonuna aktarılır.

BEŐİNCİ BÖLÜM MERKEZ BİRLİĞİNİN ORGANLARI

ORGANLAR:

MADDE 34- Birliğin organları şunlardır:

- a) Genel kurul,
- b) Yönetim kurulu,
- c) Denetçiler.

GENEL KURUL:

MADDE 35- Genel kurul, ortak birliklerin temsilcilerinden teşekkül eden en yetkili karar organıdır.

Merkez Birliğine, genel kurul toplantı tarihinden en az üç ay evvel giren birlikler genel kurul'a temsilci gönderebilirler. Ortak birlikler, genel kurullarında görev süresi en az bir en fazla dört yıl için temsilci seçerler. Merkez Birliği temsilciliğine seçileceklerin ortak birliklerin yönetim kurulu üyelerinde aranacak niteliklere haiz olması şarttır. Yönetim kurulu üyelerinin de temsilci seçilmesi mümkündür.

Merkez Birliği genel kuruluna

- a) Ortak sayısı 30 ve daha az olan birlikleri 3 temsilci,
- b) Ortak sayısı 31-40 (kırk dahil) olan birlikler 4 temsilci,
- c) Ortak sayısı 41 den fazla olan birlikler 5 temsilci ile katılırlar.

Merkez Birliği genel kurulunda her birlik temsilcisinin bir oy hakkı vardır.

GENEL KURULUN DEVREDİLEMEYEN YETKİLERİ:

MADDE 36- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Genel kurul bütün ortakları temsil eden en yetkili organdır. Genel kurul yetkilerinden aşağıda gösterilenleri devir ve terk edemez,

- a) Anasözleşmeyi değiştirmek,
- b) Yönetim kurulu üyeleri, denetçiler ve gerektiğinde tasfiye kurulunu seçmek,
- c) İşletme hesabıyla bilanço ve gerektiğinde gelir-gider farkının bölüşülmesi hakkında karar almak,
- d) Yönetim kurulu ile denetçileri ve gerektiğinde tasfiye memurlarını ibra etmek veya azletmek,
- e) Kanun veya anasözleşme ile genel kurula tanınmış olan konular hakkında karar vermek,
- f) Gayrimenkul alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınacak gayrimenkulün niteliğini, yerine ve azami fiyatını, satılacak gayrimenkulün asgari fiyatını belirlemek
- g) İmalat ve inşaat işlerinin yaptırılma usulünü belirlemek.

GENEL KURULUN GÖREVLERİ:

MADDE 37- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Genel kurulun görevleri şunlardır:

- a) Bilânço, gelir-gider farkı hesaplan ve yıllık çalışma raporları hakkında karar almak ve bu konuda yönetim kuruluna tam yetki vermek,
- b) Yönetim kurulu ve denetçiler ile gereğinde tasfiye kuruluna ve ortak birlik temsilcileri tarafından yapılan teklifleri incelemek ve yerine getirilmesi uygun görülenlerin iş programına alınmasına ve uygulanmasına karar vermek,
- c) Yönetim kurulu üyelerini ve denetçileri, gerektiğinde hesap tetkik komisyonu ve tasfiye kurulunu seçmek, hizmetini tamamlayan kurulları ibra etmek veya-etmemek,
- d) Merkez Birliği anasözleşmesinde yapılacak değişiklikleri kararlaştırmak,
- e) Gerektiği takdirde, yönetim kurulu ve denetçiler ile tasfiye kurulu üyelerinin işlerine son vermek,
- f) 100. maddede belirtilenler arasındaki uyuşmazlıkları çözümlenmek üzere hakem kurulunu seçmek,
- g) Merkez Birliğinin dağılması, sürenin uzatılması hakkında karar vermek,
- h) Amacı ile ilgili kuruluşlara iştirake karar vermek ve katılma paylarını belli etmek,
- ı) Gayrimenkul alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınacak gayrimenkulün niteliğini, yerini ve azami fiyatını satılacak gayrimenkulün asgari fiyatını belirlemek,
- j) Ortak birliklerin her türlü ihtiyaçları ile ilgili araç, gereç ve demirbaşlar ile, üretim maddelerinin temini hususunda karar almak ve bu hususlarda yönetim kuruluna yetki vermek,
- k) Ortak birliklerin merkez birliği aracılığı ile sağlanan kredilerin ödenme şekli ve miktarını tespit etmek, bu hususta yönetim kuruluna görev vermek,
- l) İmalât ve inşaat İşlerinin yaptırılma usul ve esaslarını belirlemek,
- m) Yönetim kurulunun hazırlamış olduğu iş programı ve yeni bütçeyi onaylamak.
- n) Şubeler, alım ve satım merkezleri açmak için yönetim kuruluna yetki vermek,
- o) Ortak bulunduğu takdirde, yatırım ve geliştirme fonunun kısmen veya tamamen Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine devri konusunda karar vermek,
- p) Yönetim Kurulu tarafından yapılan ortaklıktan çıkarılma teklifleri hakkında karar vermek,

- r) Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine ortak olunmasına ve ortaklıktan çıkılmasına karar vermek ve temsilci seçmek,
- s) Taşınmaz ve taşınır mallar, ayn'lar edinmek, yaptırmak veya gerektiğinde satmak, işletmeleri devralmak, merkez birliğinin yatırımları için gerekli tesislerin yapılmasına yetki vermek,
- t) Yönetim Kurulu üyelerine ve denetçilere verilecek ücret, huzur hakkı ve yollukları belirlemek, yönetim kurulunca teklif edilen kooperatif personel kadrolarını, ücretlerini ve yolluklarını tespit etmek,
- u) Kamu kuruluşları ve bankalardan temin edilecek kredi ve yardımlar ile gerçekleştirilecek yardımların yapılması ve bu konuda ortaklarla birlikte müteselsilen borçlanmaya karar vermek,
- v) Terkini yapılacak canlı ve cansız demirbaşların terkinin hususunda karar alıp bu konuda yönetim kuruluna yetki vermek,
- y) Yeniden değerlendirme yapıp yapılmayacağına karar vermek,
- z) Kiralama işlerinde takip edilecek usul ve esasları belirlemek.

GENEL KURUL TOPLANTILARI:

MADDE 38- Genel kurul aşağıdaki şekilde toplanır.

- 1- Kuruluş genel kurulu,
- 2- Olağan genel kurul,
- 3- Olağanüstü genel kurul,

KURULUŞ GENEL KURUL TOPLANTISI:

MADDE 39- Kuruluş genel kurulu, Merkez Birliğinin tescil ve ilânını müteakip bir ay içinde geçici yönetim kurulunun daveti üzerine yapılır.

Toplantı tarihine kadar kaydedilmiş bütün ortaklar toplantıya katılma hakkına sahiptir.

OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTISI:

MADDE 40- Yönetim kurulunun daveti ile her yıl hesap devresinin sona erdiği günü izleyen günden itibaren en geç altı ay içinde yapılır.

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTISI:

MADDE 41- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Genel kurul olağanüstü olarak, yönetim kurulu, denetçiler, ortağı olduğu üst birlik ve tasfiye memurları tarafından toplantıya çağrılabilir.

Ancak, genel kurul yukarıda belirtildiği şekilde toplanamadığı takdirde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı genel kurulu toplantıya çağırma yetkisine sahiptir,

Dört ortak birlikten az olmamak kaydıyla ortak sayısının en az onda birinin isteği üzerine genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılabilir, Toplantı talebinin haklı bir gerekçeye dayanması gerekir.

Yönetim kurulu bu isteği 10 gün içinde yerine getirmediği takdirde toplantı talebinin haklı bir gerekçeye dayandığının Bakanlıkça tespiti halinde istek sahiplerinin müracaatı üzerine veya doğrudan doğruya Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından genel kurul toplantıya çağrılabilir.

Çağrılmadığı takdirde istek sahipleri mahalli mahkemeye başvurarak genel kurulu bizzat toplantıya çağırma izni alabilir.

ÇAĞRI ŞEKLİ VE GÜNDEM:

MADDE 42- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Olağan ve olağanüstü toplantılara çağrı; iadeli taahhütlü mektupla, ayrıca gerektiğinde gazetede ilan yoluyla yapılır. Çağrının sadece yazılı olarak imza karşılığıyla yapılması da mümkündür.

Çağrının, toplantı gününden en az 15 gün önce ve en çok 30 gün içinde yapılması, toplantının gün ve saati ile yerinin ve gündem maddelerinin bildirilmesi zorunludur,

Çağrıda, birinci toplantıda çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak olan sonraki toplantının tarihi, saati ve yeri açıklanarak yeni bir bildirim gerek kalmaksızın bir defada ortaklara duyuru yapılabilir. Toplantılar arasında en az 15 en çok 30 gün süre bulunması gerekir

Anasözleşmenin değiştirilmesi söz konusu ise yapılacak ilanda değiştirilecek madde numaralarının yazılması ile yetinilir.

Genel kurul tarihi ile yeri ve gündemi, toplantıdan en az 15 gün önce Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına ve Mülki İdare Amirliğine yazılı olarak bildirilir. Bu bildirim, Bakanlıkça tespit edilen miktardaki temsilci ücretinin ilgili Maliye veznesine yatırıldığı gösteren belge eklenerek toplantıda temsilci bulundurulması talep edilir.

Dört ortak birlikten az olmamak üzere, ortak birliklerin en az 1/10 u tarafından genel kurul toplantısından en az yirmi gün önce yazılı olarak bildirilecek hususların gündeme konulması zorunludur.

Toplantı için bakanlık temsilcisinin atanması Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığından yazılı olarak istenir. Bakanlık temsilcisi toplantıya gelmez ise mahalli idare amirine durum bildirilir. Temsilci yine gelmez ise bir saat sonra toplantıya başlanır. Bu durum bir tutanakla tespit edilir.

Gündemde olmayan hususlar görüşülemez. Ancak herkez birliğine kayıtlı ortakların en az 1/10'unun gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı teklifte bulunmaları halinde, hesap tetkik komisyonunun seçilmesi, bilânço incelenmesinin ve ibranın geriye bırakılması, çıkan veya çıkarılan ortaklar hakkında karar alınması, genel kurulun yeni bir toplantıya çağırılması ve kanun, anasözleşme ve iyiniyet esasları ile genel kurul kararlarına aykırı olduğu ileri sürülen yönetim kurulu kararlarının iptali, yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi ile ilgili hususlar, genel kurula katılanların yandan bir fazlasının kabulü ile gündeme alınır.

TOPLANTIYA BAŞLAMA:

MADDE 43- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Yoklamayı müteakip toplantı, yönetim kurulu başkanı tarafından açılır.

Yönetim kurulu başkanının toplantıda bulunmadığı durumunda yönetim kurulu üyeleri veya denetçilerden biri veya olmadıkları zaman genel kurulca gösterilecek bir temsilci toplantıyı açar. Genel kurulun yapılabilmesi için, oy verme yetkisine haiz ortak birliklerinin en az yarısından bir fazlasının temsil edilmiş olması şarttır.

Toplantıda çoğunluğun bulunduğu anlaşılınca başkanlık divanı seçimine geçilir. Toplantıya katılan Birlik temsilcilerinin çoğunluğu ile temsilciler ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinden genel kurula katılanlar arasından toplantıyı yönetecek bir başkan ile genel kurulca kararlaştırılacak sayıda katip, yeteri kadar oy ayırmıcısı seçilerek başkanlık divanı teşkil edilir ve gündemin görüşülmesine geçilir. Başkanlık divanına, merkez birliği başkanı, yönetim kurul üyeleri, denetçilerden ve merkez birliği personelinden herhangi biri seçilemez.

Toplantının açılıp gündem maddelerinin görüşülmesine başladıktan sonra herhangi bir sebeple toplantının devamına imkân görülmemesi ve divanın çekilmesi halinde, müteakip gündem maddelerini görüşmek üzere ibraya ait madde görüşülmemişse yönetim kurulu, görüşülmüşse

Bakanlık veya yetkili mahkemece atanacak yönetici kurul (Kayyum) tarafından yapılacak çağrı üzerine genel kurul yeniden toplanır.

Birinci toplantıda çoğunluk sağlanamadığı takdirde, ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak ikinci toplantının yapılabilmesi için asgari üç birliği temsil edecek şekilde temsilcinin katılımı şarttır, şayet bu toplantıda merkez birliğini mali sorumluluk altına sokacak veya merkez birliğinin dağılmasına dair gündem maddelerinin görüşülmesi söz konusu ise bu takdirde toplantıda tüm ortakların asgari 2/3 katılımı zorunludur.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı temsilcisi, toplantının kanun, anasözleşme ve gündemde belirtildiği şekilde yürütülmesini denetleme ve temin ile görevlidir. Bakanlık temsilcisi bütün genel kurul belgelerini imzalamakla yükümlüdür.

HAZIR BULUNANLAR LİSTESİ:

MADDE 44- Genel kurul toplantısına katılan ortak birlik temsilcilerini gösteren "Hazır bulunanlar listesi" düzenlenir. Bu listeye ortak birliklerin ortaklığa kabul tarihleri ,merkez birliğindeki taahhüt ve ödenmiş sermaye miktarları, oy yetkisine haiz temsilcilerin adı, soyadı ve imza haneleri yazılır. Ayrıca temsilcisi olduğu birliği, merkez birliği genel kurulunda temsil edip oy kullanmaya yetkisi olan temsilcinin kimliği belirlenir. Liste toplantıya katılan temsilcilere toplantı başlamadan önce imzalatılır. Ayrıca, listenin bakanlık temsilcisi ve genel kurul başkanı tarafından imzalanması gereklidir.

KARAR NİSABI:

MADDE 45- Vekaleten oy kullanılmaz. Kararlar hazır bulunan ortak birliklerin temsilcilerinin çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde tekrar oylama yapılır. Ancak Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine girme veya ayrılma, anasözleşme-değişikliği, dağılma, birleşme ve aynıma hakkındaki kararlarda hazırun listesini imzalayan ortakların 2/3 nisabı aranır. Ortakların şahsi sorumluluklarının ağırlaştırılması veya ek ödeme yükümlükleri hakkında alınacak kararlar için bütün ortakların 3/4'ünün rızası gereklidir. Anasözleşmenin 17., 20 ve 21. maddelerindeki değişiklikler için de aynı oran aranır. Genel kurulda verilen kararlar hazır bulunmayan veya olumlu oy kullanmayan bütün ortaklar için de geçerlidir.

Ancak, kamu kuruluşlarından kredi alındığı takdirde kredi miktarının arttırılmasından yararlanmak üzere alınacak kararlar çoğunlukla verilir.

BÜTÜN ORTAK BİRLİKLERİN HAZIR BULUNMASI:

MADDE 46- Merkez Birliğinin bütün ortakları toplantıda hazır bulunduğu sürece ve bir itiraz olmadığı takdirde genel kurul toplantılarına dair diğer saklı kalmak şartı ile toplantıya çağrı hakkındaki hükümlere uyulmamış olsa dahi kararlar alınabilir. Bu gibi kararların, ortaklar veya ortakların toplantıda oy birliği ile seçecekleri temsilciler tarafından imzalanması gereklidir.

OYA KATILAMAYACAKLAR:

MADDE 47- Merkez Birliğinin işlerinin yürütülmesinde yönetim kurulunca görevlendirilenler yönetim kurulunun ibrasına ait kararlarda oylamaya katılamazlar. Bu hükümler denetçiler hakkında uygulanmaz.

YÖNETİM KURULU VE DENETÇİLERİN SEÇİMİ:

MADDE 48- Gizli oy, açık tasnifle yapılan yönetim kurulu ve denetçiler seçimlerinde merkez birliğinin mühürlü seçim kâğıtları kullanılır. Bunlar "hazır bulunanlar listesi"ni imza eden temsilcilere verilir. Gizli oylamada, kooperatif mührü ile mühürlenmiş boş oy pusulalarının kullanılması esastır. Ancak, genel kurulca karar alınmak kaydıyla ayrıca basılı oy pusulası da kullanılabilir. Genel kurulun yalnızca basılı oy pusulası kullanılması yolunda alacağı karar geçersizdir. Genel kurulda merkez birliği mührü ile mühürlenmiş boş oy pusulaları ve basılı oy pusulalarından başkaca bir pusula seçim için kullanılmaz. Matbaada basılmış veya yazı makinesi ile yazılmış ya da çoğaltılmış oy pusulaları basılı oy pusulası sayılır.

Seçimlerde oy pusulalarına yönetim kurulu, denetim kurulu ve Türkiye Milli Kooperatifler birliği temsilcisi kadar asil ve aynı sayıda yedek üye adayı ayrı ayrı bölümler halinde yazılır. Oy pusulalarına organlar ve Merkez Birliği temsilcileri için seçilecek üye sayısından fazla isim yazılır ise fazla isim yazılı bölüm iptal olunur. Oy pusulalarındaki isimlerin üzeri çizilerek yerlerine yenilerinin yazılması mümkündür.

Seçimlerde en çok oy alanlar seçilmiş sayılır. Oyların eşitliği halinde Divan Başkanının uygun göreceği şekilde kura çekimi yapılır. Seçilmiş olan yedeklerin sıralaması oy sayısına göre yapılır. Oylarda eşitlik halinde listedeki sıralama esas alınır.

Basılı oy pusulaları için de aynı şartlara uyulur. Ortaklar oylarını tasnif heyetinin önünde seçim sandığına atarlar. Tasnife başlanıldığında oy sayıları temsilci sayısı ile kontrol edilir. Fazla çıktığı zaman oy pusulaları açılmadan fazlalıklar iptal edilir.

Yönetim kurulu üyeleri, denetçiler ve üst birlik temsilcisi seçiminde bir tek oy sandığı kullanılır. Sandık açılıp oy ayırımı bittikten sonra sonuçlar tutanağa yazılır.

GENEL KURUL TOPLANTISINA AİT BELGELERİN RESMİ MAKAMLARA GÖNDERİLMESİ:

MADDE 49- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Genel kurul görüşmeleri tutanağa bağlanır. Bakanlık temsilcisi, toplantı başkanı ve kâtipler tarafından imzalanan bu tutanakta ayrıca, toplantıya katılan birlik ve temsilci sayıları gösterilir. Yeni seçilip göreve başlayan yönetim kurulu tarafından en geç toplantı gününden itibaren 15 gün içinde gündem, toplantı çağrısı, ilan, ilan tutanağı yönetim kurulu ve denetçiler raporu bilanço, gelir-gider cetveli, bakanlık temsilcisi tarafından imzalanmış genel kurul toplantısında hazır bulunanlar listesi ile genel kurul toplantı tutanağı ve bakanlık temsilcisi raporunun her birinden birer örnek olmak üzere hazırlanan belgeler Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına gönderilmek üzere Bakanlık mahalli teşkilatına verilir. Bu evrakların birer örnekleri aynı zamanda varsa merkez birliğinin bağlı bulunduğu üst birliğe de gönderilir.

KARARLARIN BOZULMASI VE ŞARTLARI:

MADDE 50- Kanuna, anasözleşme hükümlerine ve iyi niyet esaslarına aykırı olduğu iddiası ile aşağıda belirtilen kişiler genel kurul kararları aleyhine, toplantıyı takip eden günden başlamak üzere bir ay içinde, Merkez Birliğinin yönetim merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye başvurabilirler.

- 1- Toplantıda hazır bulunup ta kararlara katılmayarak karşı görüşlerini tutanağa geçirten, oyunu kullanmasına haksız olarak izin verilmeyen toplantı çağrısının usulüne uygun yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilân veya tebliğ edilmediğini, genel kurul toplantısına katılmaya yetkili olmayan kişilerin karara katılmış olduklarını iddia eden ofiyak birlik yetkili temsilcileri,
- 2- Yönetim kurulu,

3- Kararların yerine getirilmesi yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin şahsi sorumluluklarını gerektirdiğinde bunların her biri.

Ayrıca, bozma davasının açıldığı ve duruşmanın yapılacağı gün, yönetim kurulu tarafından usulen ilan olunur.

Genel kurulda alınan bir kararın mahkeme tarafından bozulması bütün ortaklar için hüküm ifade eder.

YÖNETİM KURULU:

MADDE 51- Yönetim kurulu, kanun ve anasözleşme hükümleri içinde merkez birliğinin faaliyetlerini yöneten, merkez birliğinin kanuni temsilcisi olan icra organıdır.

ÜYE SAYISI VE ÜYELİK ŞARTLARI:

MADDE 52- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Yönetim kurulu üyeleri ve yedekler genel kurul toplantısında gizli oyla yetkili temsilciler arasından 5 asıl ve 5 yedek olmak üzere en az bir en fazla dört yıl için genel kurul tarafından seçilirler. Genel kurulca böyle bir süre tespiti yapılmamış ise bir yıl seçilmiş sayılırlar.

Herhangi bir sebeple yetkili temsilcilerin kendi birliklerindeki temsilciliklerinin sona ermesi halinde yönetim kurulu üyeliği kendiliğinden sona erer, yerine yedek üyelere sırasıyla göreve çağrılır.

Yönetim kurulundan ayrılan üyelerin tekrar seçilme hakkı vardır. Yönetim kurulu üyeliğine seçilebilmek için; (Yetkili temsilcilerde)

- a) Türk vatandaşı olmak,
- b) Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da bu Kanun hükümlerine göre mahkum olmamak.
- c) Birbirleriyle ikinci dereceye kadar (ikinci derece dahil) akraba olmamak,
- d) Aralarında herhangi bir iş ortaklığı bulunmamak,
- e) Hacir altında bulunmamak,
- f) 18 yaşından küçük olmamak,
- g) En az İlköğretim veya İlkokul mezunu olmak şartları aranır.

Ancak, aynı birlikten birden fazla temsilci Yönetim Kurulu asil veya yedek üyeliğine seçilemez.

Üyelik şartları denetçiler tarafından araştırılır. Bu şartları taşımadıkları halde seçilenler ile sonradan kaybedenlerin görevlerine yönetim kurulunca son verilir.

Haklarında yukarıdaki suçlarla ilgili olarak kamu davası açılmış olanların görevleri ilk genel kurul toplantısına kadar devam etmekle beraber, yönetim kurulunca bu durumdaki üyelerin genel kurulca azli veya göreve devamı hakkında karar alınmak üzere yapılacak ilk genel kurul gündemine madde konulur.

Herhangi bir sebeple, yönetim kurulu toplantı nisabını kaybederse boşalan yönetim kurulu üyeliklerine denetim kurulu üyeleri tarafından gecikilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağrılır.

Yönetim kurulu üyelerinden biri veya bir kaç merkez birliğini temsil yetkisine sahip murahhas üye seçilebilir. Murahhas üyelerin seçilmesi, değiştirilmesi Ticaret Siciline tescil ettirilir.

Yönetim kurulu en az dört üyenin katılımı ile toplanır ve kararları çoğunlukla alır.

Yönetim kurulu üyeliğine seçilenler, denetçiliğe, hakem kurallarına hesap tetkik komisyonuna seçilemezler. Yönetim kuruluna seçilenler ortaklık işlemleri dışında kendisi veya başkası namına, bizzat veya dolaylı olarak merkez birliği konusuna giren bir ticari muamele yapamaz.

YÖNETİM KURULUNUN İŞ BÖLÜMÜ VE ÇALIŞMA ŞEKLİ:

MADDE 53- İş bölümü; genel kurulca yapılan seçimi müteakip yönetim kurulu üyeleri arasında gizli oyla yapılır. Aralarından bir başkan ,bir başkan yardımcısı, muhasip üye seçilir. Diğerleri üye sıfatını alırlar. Aynı toplantıda, yönetim kurulunun yapacağı mutad toplantı tarihlerini ve yerini belirler. Bu toplantı da ayrıca, lüzumu halinde yapılması zorunlu olan mutad dışı toplantılara çağrının nasıl ve kimler tarafından yapılacağına dair karar alınır. Yönetim kurulu üyelerinden biri veya birkaçı merkez birliğini temsile yetkili kılınarak, ticaret siciline tescil ettirilir. Murahhas üyelerin seçilmesi halinde bunların seçilmesi ve değiştirilmesi de ticaret siciline tescil ettirilir.

Yönetim kurulu toplantılarında üyeler, vekâlet veya temsil yoluyla oy veremezler. Yönetim kurulu ayda en az bir defa toplanır. Mazeretsiz olarak birbiri ardına üç defa toplantıya gelmeyen üye istifa etmiş sayılır.

Yönetim kurulu kararları, sahifeleri noterce tasdik edilmiş "bir karar defteri"ne sıra numarası ve tarihi ile kayıt olunup imzalanır. Alınan karara karşı görüşte olanlar veya çekimser kalanlar muhalefet veya çekimserlik sebeplerini kararın altına yazarak imzalamak zorundadırlar. Bunu yapanlar kararın uygulanması sırasında doğacak zararlardan dolayı diğer üyelerle birlikte sorumlu olmazlar, Kararların muteberliği yazılıp imza edilmiş olmasına bağlıdır.

Yönetim kurulu üyelerine genel kurulca belirlenen aylık ücret, huzur hakkı ve yolluk dışında hiçbir ad altında başkaca ödeme yapılamaz.

Yönetim kurulu üyeleri ve merkez birliğini temsile yetkili şahıslar genel kurulun devredemeyeceği yetkilerini kullanamazlar.

Yönetim kurulu üyeleri her zaman üyelikten ayrılabilirler. Ancak, çekilen üyenin iş gördüğü zamana ait sorumluluğu zararın ve sorumluluklarının öğrenildiği tarihten itibaren iki yıl ve her halde zararı doğuran fiilin vukuu tarihinden itibaren ilgililer aleyhinde tazminat davası açmak hakkı beş yıl geçmekle zaman aşımına uğrar.

Yönetim kurulu üyeleri topluca istifa ettikleri veyahut mevcut yedekleri istifa eden üyelerin yerini dolduramadığı takdirde merkez birliği denetçilerince, olmadığı takdirde Bakanlıkça olağanüstü genel kurul toplantısına çağrılarak yeniden yönetim kurulu üyelerini seçer. Yeni seçilen üyeler göreve başlayıncaya kadar eskileri göreve devam eder. Yönetim kurulundan bir üye istifa edip de yerine geçecek yedek üye yoksa yönetim kurulu birlik temsilcileri arasından birisini yönetim kurulu üyeliğine seçerek yeni üyeyi toplanacak ilk genel kurul'un onayına sunar.

Görevi son bulan eski yönetim kurulu, yeni yönetim kuruluna seçim gününden başlayarak bir hafta içinde görevini devretmek zorundadır.Eski yönetim kurulu görevi devretmemiş ise devredene kadar genel kurulca karara bağlanmış ödemeler ile önceden plana bağlanmış ödemeler, vergi, resim ve harç ödemeleriyle görevleri sınırlı olup başka iş ve işlem yapamazlar.

YÖNETİM KURULUNUN GÖREVLERİ:

MADDE 54- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Yönetim Kurulu'nun görevleri şunlardır:

- a) Merkez Birliği işlerini ortak birlikler ve kooperatifler menfaatine en uygun şekilde yürütmek.
- b) Defter ve kayıtların mevzuat dairesinde, doğru olarak tutulmasını sağlamak ve Mal Beyanında bulunmak.
- c) Merkez Birliğinin parası, menkul ve gayrimenkul bütün varlıklarını gereği gibi kullanmak, işletmek ve korumak,
- d) Gerektiğinde imkânlarla orantılı olarak alım ve satım merkezleri açılmasını genel kurula teklif etmek,
- e) Ortak birliklere, durumlarına ve genel kuruldan alınacak kararlara göre bilanço yılı içinde tahsil edilmek üzere avans vermek,

- f) Genel kurulu olağan veya olağanüstü toplantıya çağırarak,
- g) Genel Müdür, Müdür, memur, müstahdem ve işçi atamak,
- h) Genel kurul tarafından verilen kararları yerine getirmek, kanunlara aykırı olarak alınan genel kurul kararları aleyhine iptal davası açmak,
- i) Lüzumlu defterlerin tutulmasını sağlamak, genel kurul toplantısından 35 gün önce faaliyet raporu, bilanço, gelir-gider cetvelini ve bütçe teklifini hazırlayıp denetçilere vermek ve genel kurul toplantısından 15 gün önce de ortakların incelemesine sunmak,
- j) Genel kurulca uygulanmasına karar verilen Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca desteklenecek yatırım projelerini hazırlatarak Bakanlığın onayından geçirmek,
- k) Merkez Birliğinin aczi halinde genel kurulu toplantıya davetle gerekli mercileri keyfiyetten haberdar etmek,
- l) Kanun ve anasözleşmedeki vecibelerini yerine getirmeyen ortak birlikler hakkında karar alarak durumu genel kurulun onayına sunmak,
- m) Görevlendireceği denetçiler vasıtasıyla ortak birlikleri denetletirmek,
- n) Merkez Birliğini temsile yetkili şahıslar ile denetçilerin seçim ve azillerini Ticaret Sicili'ne tescil ve ilân ettirmek,
- o) Kamu kuruluşları, banka ve diğer kuruluşlardan kredi almak,
- p) Eski yönetim kurulu üyeleriyle merkez birliği memurlarının tespit edilen yolsuzluklarını ilgili mercilere bildirmek,
- r) Merkez Birliğinin amacına uygun gayrimenkul alımlarında, tapu devri veya tapuya şerh verdirilerek bir satış vaadi sözleşmesi yapmak,
- s) Tanıtma ve ortak kaydetmek amacıyla yapılacak ilân, reklam ve açıklamaları eksik ve gerçeğe aykırı olmayacak şekilde yapmak, bunların yanıltıcı bilgi ve unsurlar taşımamasını sağlamak,
- t) Merkez Birliğine ait mal, para ve para hükmündeki kâğıtları ve gizlide olsa bunlarla ilgili defter ve belgeleri istenildiğinde müfettişlere, kooperatif kontrolörlerine ve kredi kuruluşlarının denetim görevlilerine göstermek, saymasına ve incelemesine yardımda bulunmak, istenilen bilgileri gerçeğe uygun ve eksiksiz olarak vermek ve doğru beyanda bulunmak,
- u) Ortaklar ile ortak olmak için müracaat edenleri anasözleşmede gösterilen ortaklık şartlarını taşıyıp taşımadıklarını araştırmak,
- v) Ortakları 9. maddede belirtilen haller dışındaki sebeplerle ortaklıktan çıkarmamak,
- y) Denetim amacıyla denetçilerin 62. madde doğrultusunda talebi halinde merkez birliğine ait her türlü defter ve belgeleri vermek,
- z) Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca, yaptırılacak denetim neticesi verilecek talimatlara uymak,
- aa) Teftiş kurulu yönetmeliğini hazırlamak ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının onayına sunmak.

YÖNETİM KURULUNUN SORUMLULUKLARI:

MADDE 55- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Yönetim kurulu üyeleri, merkez birliğine, ortaklara ve merkez birliği alacaklarına karşı müteselsilen sorumludurlar. Müteselsil mesuliyeti mucip muamelelerden bir kusuru olmadığı ispat eden, özellikle bu muamelelere muhalif rey vermiş olan keyfiyeti müzakere tutanağına yazdırmakla beraber denetçilere yazılı olarak bildiren veya mazeretine binaen o muamelenin müzakeresinde hazır bulunmayan üye müteselsil mesuliyetten kurtulur. Görevlerini yapmadıkları anlaşılan yönetim kurulu

üyelerini genel kurul her zaman azledebilir ve haklarında takibat karan verebilir. Her ortağın, sorumluluğu olan yöneticiler aleyhine münferiden dava açma hakkı mahfuzdur. Yönetim kurulu, aleyhindeki davalar denetçilerce açılır. Yönetim kumruna seçilenler kendisi veya başkası namına bizzat veya dolaylı olarak merkez birliği ile merkez birliği konusuna giren bir ticari muamele yapamaz. Yönetim kurulu üyelerinden her biri, genel kurulun karan kendi şahsi mesuliyetini gerektirdiği ahvalde, karar aleyhine iptal davası açabilir. Yönetim kurulu üyeleri ve merkez birliği memurları kasıtları bulunsun veya bulunmasın kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludurlar, Suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden, özellikle merkez birliğinin para ve mallan, bilanço, tutanak, rapor ve başka evrak, defter ve belgeleri üzerinde İşledikleri suçlardan dolayı "Devlet Memurları" gibi ceza görürler.

Yönetim kurulu, tescile tabi hususların sicil memurunun talebi üzerine yerine getirilmemesi, tescil ve kayıt için gerçeğe aykırı beyanda bulunması hallerinde cezai bakımdan sorumlu olur.

Kuruluş sırasında kurucu birlikler tarafından resmi mercilere verilen merkez birliği anasözleşmesi, nakdi sermayesinin kurucu ortaklardan birine verildiğine dair tutanak', ayn nevinden sermaye ve merkez birliğince devralınan işletmeye ait değer biçme raporu gibi vesikaların gerçeğe aykırı düzenlenmesinden merkez birliği kurucu ortakları sorumludur.

Yönetim veya temsile yetkili şahısların merkez birliğine ait görevlerini yürütmeleri esnasında meydana getirdikleri fiillerden doğan zararlardan merkez birliği sorumludur.

Yönetim kurulu, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ve bağlı olduğu üst kuruluşların denetim amacıyla görevlendireceği memurların isteyecekleri her türlü malumatı vermek ve onların İşlerini kolaylaştırmak mecburiyetindedirler.

MERKEZ BİRLİĞİNİN ACZİ HALİNDE YAPILACAK İŞLER:

MADDE 56- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Merkez Birliğinin acz halinde bulunduğunu kabul ettirecek ciddi sebepler mevcut ise, yönetim kurulu, piyasadaki cari fiyatlar esas olmak üzere derhal bir ara bilançosu düzenler.

Son yılın bilançosu veya daha sonra yapılan bir tasfiye bilançosu veyahut yukarıda adı geçen ara bilançosu Merkez Birliği mevcudunun borçlarını karşılayamayacağı belirtiyorsa, yönetim kurulu Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına keyfiyeti bildirir ve genel kurulun hemen olağanüstü toplantıya çağırır. Genel kurul mevcut sermaye ile yetinmeye Merkez Birliğinin dağılmasına veya mahkemeye müracaatla Merkez Birliğinin iflasını isteme kararlarından birisini verebilir.

Merkez Birliğinin son bilançosunda varlığının (öz sermaye, yedek akçeler, gelir-gider farkı) yansıması Merkez Birliği borçlarını karşılamıyorsa durum yönetim kurulunca Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile ilgili mercilere ve mahkemeye bildirilerek genel kurul derhal toplantıya çağırılır. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı veya Merkez Birliğinin üst kuruluşunun (Türkiye Milli Kooperatifler Birliği) yapacağı denetim sonucu Merkez Birliğinin mali durumunun düzeltilmesinin mümkün görülmesi halinde yönetim kurulu veya alacaklılardan birinin isteği üzerine İflasın açılması ertelenebilir. Bu takdirde yönetim kurulu, Merkez Birliğinin" durumunu düzeltecek mali tedbirleri alır. Mevcutlar defterinin tutulması, yönetim memuru atanması gibi Merkez Birliği varlığının korunmasına ve devamına yarayan tedbirler ise mahkemece alınır.

DENETÇİLER:

MADDE 57- Denetçiler genel kurul namına Merkez Birliğinin bütün işlem ve hesaplanmınceler.

SEÇİM:

MADDE 58- Denetçiler temsilciler arasından en az bir en fazla dört yıl için seçilirler.Genel kurulca böyle bir süre tesbiti yapılmaması halinde bir yıl için seçilmiş sayılırlar.Denetçiler 3 asil ve 3 yedek olmak üzere genel kurul tarafından seçilirler. Denetçilerden bir tanesi merkez birliği temsilcilerinden olmayabilir.

Bu genel kurulda ibra edilmeyen denetçiler gündemde seçim maddesi var ise tekrar yönetim ve denetim kurulu üyeliklerine seçilemezler. Şayet gündemde seçim maddesi yok ise yapılacak ilk genel kurul toplantısı gündemine seçim maddesi konması zorunludur.

Süreleri biten denetçiler tekrar seçilebilir. Denetçiler birbirleriyle ve yönetim kurulu üyeleriyle 3. dereceye kadar (bu derece dahil) akraba olamazlar ve merkez birliğinde idari görev alamazlar. Görevi biten yönetim kurulu üyeleri genel kurulca ibra edilmedikçe denetçiliğe seçilemezler.

Denetçilerin Türk vatandaşı olmaları ve Türk Ceza Kanunundaki zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, görevi suiistimal sahtekarlık, hırsızlık, dolandırıcılık, hileli iflas, emniyeti suiistimal ve devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlardan veya 1163 sayılı Kanuna göre mahkum olmamaları şarttır.

Görev kusurlarından veya suç teşkil eden fiillerinden dolayı yönetim kurulu ve denetçilikten uzaklaştırılanlar denetçiliğe seçilemezler.

DENETÇİLERİN GÖREVLERİNE SON VERME:

MADDE 59- Genel kurul, denetçilerin görevlerine her zaman son verebilir. Birlik temsilcileri arasından seçilen denetçiler görevlerine son verilmesinden dolayı tazminat isteyemezler.

DENETÇİLERİN SORUMLULUĞU:

MADDE 60- Denetçiler, kanun ve anasözleşme ile kendilerine yükletilen görevleri hiç veya gereği gibi yapmamalarından doğan zararlardan dolayı kusursuz olduklarını ispat etmedikçe müteselsilen sorumludurlar.

BİR ÜYELİĞİN AÇILMASI VE ÇEKİLME:

MADDE 61- Denetçilerden birinin ölümü, çekilmesi, bir engelden dolayı görevlerini yapamayacak halde bulunması, iflas veya hacir altına alınması gibi bir sebeple görevlerinin sona ermesi ve yüz kızartıcı bir suçtan dolayı, mahkumiyetinin kesinleşmesi halinde diğer denetçiler, genel kurulun ilk toplantısına kadar görev yapmak üzere yerine yedeklerden birini çağırırlar.

Denetçiler her zaman işten çekilebilir. Ancak toptan çekilme halinde genel kurul, yönetim kurulu tarafından derhal toplantıya çağırılır ve yeniden denetçiler ve yedeklerini seçer.

Açılan üyeliğe yedek üye getirilir. Ancak bir üyelik açık kalıp da yerine geçecek üye bulunmazsa genel kurul toplantıya çağırılmadan mevcut denetçiler tarafından bir asil, bir de yedek üye seçilir. Bu durumda iki üyenin de ortak birlik temsilcilerinin dışından uzman elemanlardan gösterilmesi caizdir.

İNCELEME YÜKÜMLÜĞÜ:

MADDE 62- Denetçiler, işletme hesabıyla bilançonun defterlerle uygunluk halinde bulunup bulunmadığını, defterlerin düzenli bir surette tutulup tutulmadığını ve işletmenin neticeleriyle mameleki hakkında uyulması gerekli olan hükümlere göre işlem yapılıp yapılmadığını incelemekle yükümlüdürler. Ortakları şahsen sorumlu veya ek ödeme ile yükümlü olan Merkez Birliğinde denetçiler, birlik temsilcisi listesinin usulüne uygun olarak tutulup tutulmadığını da incelemek zorundadırlar.

Yönetim kurulu, bu maksatla denetçilere defterleri ve belgeleri verirler. Denetçilerin istekleri üzerine müfredat defteri ve bu defterin hangi esaslara göre düzenlendiği ve istenilen her konu hakkında bilgi verilir.

Ortaklar gerekli gördükleri hususlarda denetçilerin dikkatini çekmeye ve açıklama yapılmasını istemeye yetkilidirler.

ÇALIŞMA DÜZENİ VE GÖREV:

MADDE 63- Denetçiler, yılda en az dört defa toplanarak merkez birliğinin işlemlerini ve hesaplarını denetler, malları ve kasayı sayar ve görülen noksanlıkları, düzensizlikleri inceleyerek bunları birer rapora bağlar ve "Denetçiler Denetim Raporları" dosyasında muhafaza ederler.

Denetçiler, yıllık genel kurul toplantısından 35 gün önce bilanço, yönetim kurulunun hazırladığı yıllık çalışma raporu ve bütçeyi inceleyerek gerekli gördüğü işlemleri, hesap ve mevcutları elden geçirir ve kanaatini açık olarak belirterek yıllık rapor hazırlar. Denetçiler, raporda, yönetim kurulunun çalışma düzenini ve başarı derecelerini belirtirler.

Denetçilerin görevleri, merkez birliğinin iş ve işlemlerini kontrol etmektir. Denetçiler şu görevleri yapmak zorundadırlar.

a) Merkez Birliğinin işlem ve hesaplarının tetkiki sonunda buldukları noksan ve hataların giderilmesi için gerekli tedbirleri almak ve ilgili makam ve organlara haber vermek,

b) Bilançonun Türk Ticaret Kanunu ile Vergi Usul Kanunu esaslarına göre hazırlanıp hazırlanmadığına bakmak,

c) Yönetim kurulu üyelerinin üyelik şartlarını taşıyıp taşımadıklarını araştırmak, bu şartları taşımadıkları halde seçilenler ile sonradan kaybedenlerin görevlerine son verilmesi için keyfiyeti yönetim kuruluna bildirmek,

d) Muhtelif sebeplerle yönetim kurulunun toplantı nisabını kaybetmesi halinde boşalan yönetim kurulu üyeliklerine gecikilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağırarak,

e) Merkez Birliği çalışmalarında bilgi almak ve lüzumlu kayıtların intizamla tutulmasını sağlamak maksadıyla merkez birliği defterlerini incelemek,

f) Üç ayda bir ara denetimi yapmak ve ansızın merkez birliği kasasını denetlemek, inceleme sonuçları olumsuz çıktığında düzenlenecek raporun birer örneğini yönetim kurulu başkanına vermek,

g) Bütçe ve bilanço kontrol etmek,

h) Tasfiye muamelelerine nezaret etmek,

i) Ortak birlikler ve kendileriyle birlik yöneticileri arasındaki anlaşmazlıklarla ilgili konuların genel kurul gündemine aldırarak ve gerektiğinde olağanüstü olarak genel kurul toplantısına çağırarak,

j) Genel kurul toplantılarında hazır bulunmak,

k) Merkez Birliği yönetim kurulu üyelerinin ve memurlarının cezayı gerektiren fiillerini savcılığa bildirmek,

l) Anasözleşmede ortak birliklerin genel kurul toplantılarına katılmaları için gerekli şartların yerine getirilip, getirilmediğini incelemek,

m) Yapılacak denetimler sonucunda düzenlenecek rapora göre hukuki sorumluluğu tespit edilen yönetim kurulu ve memurlar hakkında genel kurul kararına istinaden gerekli hukuk davalarını açmak.

Denetçilerin yukarıda yazılı kontrol yetkileri genel kurul kararı ile sınırlandırılmaz. Denetçiler ayrıca merkez birliği zararlarını kapatmak için genel kurula sunulacak teklifleri hazırlayarak toplantı gündemine aldırırlar.

TOPLANTI VE RAPORLAR:

MADDE 64- Denetçiler her yıl yazılı bir raporla beraber tekliflerini genel kurula sunmağa mecburdurlar.

Denetçiler, görevleri esnasında işlerin yürütülmesinde gördükleri noksanlıkları, kanun veya anasözleşmeye aykırı hareketleri, bundan sorumlu olanların bağlı oldukları organa ve gerekli hallerde genel kurul'a haber vermekle yükümlüdürler.

Denetçiler, yönetim ve genel kurul toplantılarına katılırlar. Ancak yönetim kurulunda oy kullanmazlar.

Denetçi raporları üç üye tarafından imzalanır. Rapora katılmayan üyeler kanaatini belirterek imzalamak ve münferit rapor düzenlemek zorundadırlar. Yıllık genel kurul toplantısında "Denetçiler Raporu" okunmadan bilanço ve dolayısıyla ibralar konusunda karar alınamaz.

SIR SAKLAMA VE YÜKÜMLÜLÜK:

MADDE 65- Denetçiler görevleri sırasında öğrendikleri veya ortak birlikler için zarar umulan hususları ortaklarına ve üçüncü şahıslara açıklayamazlar.

HESAP TETKİK KOMİSYONU SEÇİMİ:

MADDE 66- Genel kurul bazı konuların incelenmesi için lüzumu halinde hesap tetkik komisyonu seçebilir.

Mevcut ortakların dörtten az olmamak üzere en az 1/10'u, son iki yıl içinde merkez birliğinin kuruluşuna veya idari işlemlerine ait bir yolsuzluğun olduğunu, kanun veyahut anasözleşme hükümlerine önemli bir şekilde aksi hareket edildiğini iddia ettikleri takdirde; bunları soruşturmak için hesap tetkik komisyonu teşkilini genel kuruldan isteyebilirler. Bu istek kabul edilmediğinde gerekli masrafları peşin ödeme şartı ile mahkemeye başvurma hakkına sahiptirler. Komisyona seçilen ortaklar gerekli incelemeleri yapacak bilgi ve beceriye sahip olmadıkları takdirde ; ücreti merkez birliğince karşılanmak üzere dışarıdan uzman kişiler görevlendirerek gerekli raporları düzenletir.

Soruşturma sonuçlarına göre iddia doğru görülmediği takdirde veya denetçilerin vereceği raporda bu talebin haklı sebebe dayanmadığı anlaşılırsa kötü niyetle hareket ettiği ispat edilen ortaklar merkez birliğinin bu yüzden gördüğü zarardan sorumludurlar.

MERKEZ BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ:

MADDE 67- Merkez Birliği Genel Müdürü, ortak birlik temsilcileri arasından veya dışardan seçilir. Yönetim kurulu kararı ile belirli bir süre için atanır. Süresi dolunca yeniden atanabilir. Genel Müdür, kendiliğinden genel müdürlük görevini devredemez ve yerine vekil bırakamaz. Atama ve işten el çekirme durumu yönetim kurulunca tescil ve ilan ettirilir.

Yönetim kurulu ayrı bir Genel Müdür atanmasını ön görmezse, yönetim kurulu kendi üyeleri arasından bir veya bir kaçını murahhas üye olarak görevlendirir. Bu durumda murahhas üye Genel Müdürün bağlı olduğu hükümlere tabidir. Genel Müdürlük şartları şunlardır,

- a) Kooperatifçilik bilgilerine sahip olmak,
- b) Siyasi bir partinin üyesi olmamak,
- c) Hukuken memuriyete mani hali bulunmamak,
- d) Yüksek Okul mezunu olmak.

Merkez Birliği Genel Müdürü ve hizmet personelinin ücretleri genel kurulca kabul edilen bir kadro ve yıllık tahmini bütçeye göre kararlaştırılır.

GENEL MÜDÜRÜN GÖREVLERİ:

MADDE 68- Genel Müdürün görevleri şunlardır;

- a) Yönetim kurulu kararlarını, yıllık çalışma programlarını göz önünde tutarak uygulamak,
- b) Merkez Birliğinin işlerini yürütmek, işlerin uyumunu ve düzenini sağlamak,
- c) Yönetim kurulu toplantılarında oy kullanmamak şartıyla hazır bulunmak,

İDARİ VE TEKNİK PERSONEL:

MADDE 69- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında bir projeye dayalı olarak kredi veya yardım alan Merkez Birliği Bakanlığın istediği şartlara uygun idari ve teknik personeli atamak mecburiyetindedir.

GENEL MÜDÜRÜN YETKİ VE SORUMLULUĞU:

MADDE 70- Merkez Birliği Genel Müdürü, merkez birliği hizmet personelinin amiridir. Denetçiler ve yönetim kurulu üyelerinden başkasına merkez birliğinin işleri ile ilgili bilgi veremez. Merkez birliği hizmet personeli genel müdüre karşı sorumludur. Merkez Birliği genel müdürü kendine verilen görevleri gereği gibi veya hiç yerine getirmese yönetim kuruluna karşı sorumludur.

İŞTEN ÇIKARILMA:

MADDE 71- Yönetim kurulu, genel kuruldan aldığı yetki dahilinde işlerin görülmesiyle görevlendirdiği kimseleri, atadığı genel müdürü diğer temsilci ve vekilleriyle hizmet personelinin her zaman işten çıkarabilir. Çıkarılma işlerinde yönetim kurulu kararı gereklidir. İşten çıkarılan kusursuz kimselerin tazminat isteme hakları saklıdır.

DIŞARIYA KARŞI TEMSİL VE İMZA YETKİSİ:

MADDE 72- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Yönetim kurulu, resmi dairelerde, mahkemelerde ve üçüncü kişiler nezdinde temsil yetkisini Genel Başkana veya genel müdüre devredebilir. Ancak, merkez birliğini taahhüt altına koyabilecek işlerde genel müdür, murahhas üye, yönetim kurulu başkanı veya üyelerden birinin birlikte imzaları şarttır.

Yönetim kurulu, merkez birliğini temsil ve borç altına sokan işler dışında ikinci derecede imza yetkisi verebilir. İkinci derecede imzaların geçerli olabilmesi için birinci imza ile müşterek olması gereklidir.

Merkez Birliğini temsile yetkili kılınan kimseler, imzalarını ancak merkez birliğinin unvanı altına koymak suretiyle birliği bağlar.

TESCİL:

MADDE 73- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Yönetim kurulu düzenlenecek ilk toplantıda imza yetkileri hakkında bir sirküler yaparak bunu notere onaylattıktan sonra ticaret siciline tescil ve ilan ettirir.

Bu imza örnekleri Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile merkez birliğinin bağlı bulunduğu üst birliğine ve kredi müesseselerine de gönderilir.

ORTAK BİRLİK VE KOOPERATİFLERİN DENETİMİ:

MADDE 74- Merkez Birliği, ortağı olan birlikleri ve birliklerine bağlı kooperatifleri, denetim konusunda ehil kişilerden teşkil edilen denetim birimlerince denetler.

Ayrıca kendisine ortak birliklere ve bu birliklere "bağlı kooperatiflere eğitim hizmeti de göçürür.

Kendisine ortak birliklere ve bu birliklere bağlı kooperatifler, yapılacak eğitim ve denetim hizmetlere air giderlere iştirak eder.

ALTINCI BÖLÜM

TÜRKİYE MİLLİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİ İLE İLİŞKİLER

TÜRKİYE MİLLİ KOOPERATİFLER BİRLİĞİNE GİRİŞ, BAŞVURMA ŞEKLİ VE İTİRAZ:

MADDE 75- Genel kurul kararı ile merkez birliği, merkez birliğinin gelişmesi, menfaatlerinin korunması, eğitim ve denetim konusunda hizmet verilmesi ve kooperatifçilik konularında tavsiyeler alınması gibi hizmetlerin yerine getirilmesi için kurulmuş veya kurulacak Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine girebilir.

KARAR ALMA

MADDE 76- Merkez Birliği, Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine kurucu ortak veya kurulmuş Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine girmeye karar verirse taahhüt edilecek sermayesinin miktarı ve ödeme şekli genel kurulca belirlenir.

BAŞVURMA ŞEKLİ

MADDE 77- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Merkez Birliği, Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine girmek için, Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin anasözleşme hükümlerini bütün hak ve ödevleri ile kabul ettiğini gösteren bir dilekçe ile Türkiye Milli Kooperatifler Birliği yönetim kurulu başkanlığına başvurur. Yönetim kurulunun giriş isteğini kabul etmesi ile Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine girmiş olur. Giriş isteği onbeş gün içinde cevaplandırılmadığı veya red cevabı verildiği takdirde denetçilerine ve gerekirse Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına başvurulur.

TEMSİLCİLİK

MADDE 78-Türkiye Milli Kooperatifler Birliği genel kurullarında merkez birliğini temsil etmek üzere Merkez Birliği genel kurulunca ortak birlik temsilcileri arasından en fazla 5 temsilci seçilir.Temsilcilerin görev süresi en az bir, en fazla dört yıldır.Genel Kurulca süre tespiti yapılmamışsa bir yıldır.Bu temsilcilerde yönetim ve denetim kurulu üyelik şartları aranır.

YÜKÜMLÜLÜK

MADDE 79- Merkez Birliği, Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine girmekle ortaklarına bu anasözleşmedeki yükümlülüklerden fazlasını yükleyemez.

DENETİM VE EĞİTİM:

MADDE 80- Merkez Birliği, bağlı bulunduğu Türkiye Milli Kooperatifler Birliği tarafından eğitilebilir ve denetlenebilir.

Merkez Birliği, yapılacak denetim ve eğitim hizmetlerine ait giderlere iştirak eder.

YEDİNCİ BÖLÜM MERKEZ BİRLİĞİNİN DAĞILMASI

DAĞILMA SEBEPLERİ:

MADDE 81- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Merkez Birliği aşağıda belirtilen sebeplerden dolayı dağıtılır.

- a) Anasözleşmede belirtilen süre genel kurul kararı ile uzatılmadığı takdirde (bunun için genel kurulda fiilen kullanılan oyların 2/3 çoğunluğu gereklidir.)
- b) Genel kurul kararı ile,
- c) İflasın açılması ile,
- d) Diğer bir Merkez Birliği ile birleşmesi veya devralınması suretiyle (Bunun için genel kurulda fiilen kullanılan oyların 2/3 çoğunluğu gereklidir),
- e) Ortak adedinin kurucu ortak adedinden aşağıya düşmesi, merkez birliğinin organlarının kurulamaması, merkez birliğinin çalışma konusu dışında veya amme kanunlarına karşı çalışma göstermesi, kanuni tanımını dışına çıkması ve kâr peşinde koşan ticari bir şirket hüviyetine girmesi gibi hallerde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının, mahkemeden alacağı kararla,
- f) Üç yıl üst üste genel kurulunu yapmaması halinde,
- g) Amacına ulaşma imkânının bulunmadığının Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca tespiti halinde mahkemeden alacağı kararla, dağılır.

TASFİYE MEMURLARI

MADDE 82- Mahkemece veya genel kurulca tasfiye memurları seçilmediği takdirde tasfiye işlerini yönetim kurulu yapar. Yönetim kurulu tasfiye memurlarını ticaret siciline tescil ve ilan ettirir.

Tasfiye kurulu üyelerine atamayı yapan merci tarafından tespit edilecek miktarda ücret ödenir. Tasfiye kurulu üyeleri yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu taşır.

TİCARET SİCİLİNE BİLDİRME:

MADDE 83- İflasın dışında Merkez Birliğinin dağılması, yönetim kurulu veya denetçilerce ticaret siciline tescil ve en çok birer hafta ara ile üç defa ilan ettirilir. İlane merkez birliği alacaklılarının belgeleri ile beraber bir yıl içinde başvurmaları gereği yazılır. Bu sürenin başlangıcı üçüncü ilan tarihidir.

TASFİYE MAMELEKİNİN PAYLAŞTIRILMASI:

MADDE 84- Tasfiye haline giren merkez birliğinin bütün borçları ödendikten ve ortak pay bedelleri geri verildikten sonra kalan mallar ortaklar arasında bölüştürülür, Paylaştırma, dağılma anında kayıtlı ortaklar arasında eşit yapılır.

TASFİYE HALİ:

MADDE 85- Merkez Birliğinin diğer merkez birliği ile birleşmesi hali hariç olmak üzere dağılan merkez birliği tasfiye haline girer.

Tasfiye haline giren merkez birliği ortaklarla olan ilişkilerinde dahi tasfiye sonuna kadar tüzel kişiliğini korur ve ünvanını (tasfiye halinde) ibaresini eklemek suretiyle kullanmakta devam eder.

AZİL:

MADDE 86- Genel kurul kararı ile atanmış olan tasfiye memurları yahut bu görevi yapan yönetim kurulu üyeleri, genel kurul tarafından her zaman azil ve yerlerine yenileri atanabilir.

Ortakların birinin isteği ile de mahkemece haklı sebepler dolayısıyla işlem durdurulur, tasfiyeye yürütmeye memur kimseleri azil ve yerlerine yenileri atayabilir.

Bunlar kendilerini tescil ve ilan ettirirler.

AKTİFLERİ SATMA YETKİSİ:

MADDE 87- Genel kurul aksine karar vermedikçe, tasfiye memurları Merkez Birliğinin aktiflerini pazarlık suretiyle de satabilirler. Aktiflerin toptan satılabilmesi için genel kurulun kararı gereklidir. Bu karar genel kurulun 2/3 çoğunluğu ile alınır.

TASFİYE İŞLERİ

İLK ENVANTER VE BİLANÇO:

MADDE 88- Tasfiye memurları görevlerine başlar başlamaz Merkez Birliğinin tasfiyesinin başlangıcındaki hal ve durumunu inceleyerek buna göre envanter defterleri ile bilançosunu düzenler ve genel kurulun onayına sunarlar. Tasfiye halinde genel kurul toplantılarında nisap aranmaz. Kararlar oy çokluğu ile verilir.

Tasfiye memurları, Merkez Birliği yönetim kurulu ve denetçileri davet eder, Merkez Birliğinin mali durumunu gösteren bir envanter ile bir bilançoğu birlikte düzenler. Bu düzenleme işinde sözü edilen organ üyelerinden çalışmaya katılmayanlar beklemek zorunda değildirlir.

Tasfiye memurları, gerek görürse Merkez Birliği mallarına değer biçmek için eksperlere başvurabilirler. Düzenlenen envanter ile bilanço tasfiye memurlarının huzurunda Merkez Birliği yönetim kurulu tarafından imzalanır. Envanter bilançonun imzalanmasından sonra tasfiye memurları dağılma halinde bulunan Merkez Birliğinin envanteri yazılı bütün malları ile evrak ve defterlerine el koyarlar.

ALACAKLILARI DAVET VE KORUMA:

MADDE 89- Alacaklı oldukları Merkez Birliği defterleri ve diğer belgelerden anlaşılan ve ikâmetgahları bilinen şahıslar taahhütlü mektupla, diğer alacaklılar ticaret sicil gazetesinde ilan suretiyle Merkez Birliğinin dağılmasından haberdar edilerek alacaklarını beyana çağrılırlar.

Alacaklı oldukları belli olanlar beyanda bulunamazlarsa alacaklarının tutarı notere verilir. Merkez Birliğinin henüz vadesi dolmayan borçları ile münazaalı bulunan borçların karşılığı olan para notere verilir.

DEFTERLERİN SAKLANMASI:

MADDE 90- Tasfiyenin sonunda evrak ve defterler 10 yıl saklanmak üzere notere verilir.

MERKEZ BİRLİĞİ ÜNVANININ TİCARET SİCİLİNDEN ÇIKARILMASI:

MADDE 91- Tasfiyenin sona emesi üzerine Merkez Birliğine ait ünvanının ticaret sicilinden çıkarılması tasfiye memurları tarafından sicil memurluğundan talep olunur. Bu talep üzerine sicilden çıkarılma durumu tescil ve ilân edilir.

TASFİYE KURULUNUN SORUMLULUĞU:

MADDE 92- Tasfiye kurulu üyeleri, tasfiye işlerinin bir an önce bitirilmesinden sorumludur.

Tasfiye kurulu üyelerinin anasözleşmenin 52. maddesinin a ve b fıkrasındaki niteliklere haiz olması şarttır. Bunlar hakkında 1163 Sayılı Kanunun 62. madde hükmü uygulanır.

BİRLEŞME SURETİYLE DAĞILMA:

MADDE 93- Merkez Birliği, bütün pasif ve aktifleri ile diğer bir Merkez Birliği tarafından devralınmak suretiyle dağıldığı takdirde ticaret sicilinden çıkarma işlemi 1163 Sayılı Kooperatifler kanununun 84. maddesi uyarınca yapılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

MALİ HÜKÜMLER

USUL:

MADDE 94- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Merkez Birliği muhasebe usulünü bilanço esasına göre kurar ve kanunen tutulması gerekli defterleri tutar ve çalışmalarını iş prensipleri esaslarına uygun olarak düzenler.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca örnek muhasebe ve bilanço kabul edildiği takdirde bunun uygulanması sağlanır.

HESAP YILI:

MADDE 95-Maliye Bakanlığından özel hesap dönemi istenmedikçe hesap yılı Ocak ayının birinci günü başlar. Aralık ayının son gününde biter.

DEFTER TUTMA MÜKELLEFIYETİ:

MADDE 96- Merkez Birliği, Merkez Birliğinin ekonomik ve mali durumunu, borç ve alacak ilişkilerini ve her iş yılı içinde elde edilen neticeleri belirlemek amacıyla Merkez Birliğinin nitelik ve öneminin gerektirdiği bütün defterleri (yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri, ortaklık defteri ve karar defteri gibi) tutmaya mecburdur.

TASDİK ETTİRME VE BEYANNAME VERME MÜKELLEFIYETİ:

MADDE 97- 96. maddede belirtilen defterler yönetim kurulunca kullanılmaya başlanılmadan önce Merkez Birliğinin bulunduğu yerin noterine tasdik ettirilir.

Merkez Birliği tutmaya mecbur olduğu diğer defterlerle, tutmak istediği defterleri lehine delil olarak kullanabilmek için, her birinin cins ve durumları ile sahife sayılarını gösteren iki nüsha beyannameyi bu defterleri kullanmaya başlamadan önce ticaret sicil memuruna vermeğe mecburdur. Memur, bunlardan birini tasdik ederek merkez birliğine geri verir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

GIDA TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLIĞININ DİĞER GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 98- (21.03.2018 tarihli 16.Olağan Genel Kurulda kabul edilen değişik hali.)

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın diğer görev ve yetkileri şunlardır;

- a) Merkez Birliğinin kuruluş ve organizasyonlarına yardımcı olmak,
- b) Gerektiğinde teknik ve mali yardımda bulunmak,
- c) Muhasebe sisteminin uygulanmasına yardımcı olmak,
- d) Merkez Birliğinin denetimi yapmak,
- e) Merkez Birliğinin, yönetim ve denetim kutulu üyeleri ile memurları hakkında görevlerine ilişkin olarak işledikleri suçlardan dolayı açılan kamu davalarına müdahale talebinde bulunabilmek.

ONUNCU BÖLÜM ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

TİCARET KANUNU HÜKÜMLERİNE ATIF:

MADDE 99- Bu anasözleşmede aksine açıklama olmayan hususlarda 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ile bu kanunun 98. maddesine atfen 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu genel hükümleri ile anonim şirket hükümleri uygulanır.

UYUŞMAZLIK

MADDE 100-Ortaklarla Merkez Birliği arasında ve ortakların kendi aralarında doğacak uyuşmazlıklar öncelikle Merkez Birliği genel kuruluna aksettirilir. Genel kurulca halline imkân bulunamayan uyuşmazlıklar Kooperatifler Kanununun 95. maddesine göre halledilir. Hakem yolu ile de giderilemeyen uyuşmazlıklar için kazaî mercilere başvurulur. Üçüncü şahıslarla Merkez Birliği arasında çıkacak uyuşmazlıklar ise kazaî mercilerce çözümlendirilir.

A 375 12

MERKEZ BİRLİĞİN KURUCU ORTAKLARI:

Kurucu Birliklerin adı, merkezi, temsile yetkili kişilerin adı soyadı ve imzası, taahhüt edilen ve ödenen sermaye ile yüklenilen ortaklık payı aşağıdadır. Peşin ödenen paraların tutarı: 1.750.000.000.-TL.

S.No	Ortak Birliklerin Adı	Merkezi	Temsile Yetkilinin Adı ve Soyadı	Alınan Ortaklık Payı	Sermaye		İmza
					Taahhüt	Ödenen	
1-	S.S.Mersin Bölgesi Su Ürün.Koop.Birliği	Mersin	Süleyman YILDIZHAN	1000	1.000.000.000	250.000.000	
2-	S.S.Istanbul Bölgesi Su Ürün.Koop.Birliği	Istanbul	Ali GÜNEY	1000	1.000.000.000	250.000.000	
3-	S.S.Izmir Bölgesi Su Ürün.Koop.Birliği	Izmir	Hüseyin Aydın	1000	1.000.000.000	250.000.000	
4-	S.S.Çanakkale Bölgesi Su Ürün.Koop.Birliği	Çanakkale	Mustafa ÇİFTÇİ	1000	1.000.000.000	250.000.000	
5-	S.S.Balıkesir Bölgesi Su Ürün.Koop.Birliği	Balıkesir	Kenan ÇINAR	1000	1.000.000.000	250.000.000	
6-	S.S.Muğla Bölgesi Su Ürün.Koop.Birliği	Muğla	Mehmet ASLAN	1000	1.000.000.000	250.000.000	
7-	S.S.Doğu Karadeniz Bölgesi Su Ürün.Koop.Birliği	Trabzon	Ahmet MUTLU	1000	1.000.000.000	250.000.000	

GEÇİCİ YÖNETİM KURULU

Merkez Birliğinin kuruluş işlemlerinin tescil ve ilanı ile kuruluş genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere kurucu ortaklar arasından seçilen geçici yönetim kuruludur.

- 1- Geçici Başkan
- 2- Geçici Başkan Yardımcısı
- 3- Geçici Muhasip Üye
- 4- Üye
- 5- Üye

:Süleyman YILDIZHAN
:Ali GÜNEY
:Mustafa ÇİFTÇİ
:Ahmet MUTLU
:Kenan ÇINAR

